

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Titulus VIII. De Schismaticis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

datam necessariò durare usque ad finem mundi, & quidem ita, ut in errorem circa res fidei labi nequeat. Quo præstito confectarium est, nullam Ecclesiam esse veram, quæ primum post tempora Christi fuit introducta, & illam esse veram Ecclesiam hodiernam, quæ fuit aliquando vera. Atqui Ecclesia Lutherana, Calvinistica &c. primum post tempora Christi fuerunt introductæ, nec scitur locus ullus in mundo, in quo per 15. sæcula à Christo usque ad hos Novatores talis doctrina, qualem ipsi tenent, prædicata fuerit &c. Item ipsimet fatentur, Ecclesiam Romano-Catholicam saltem primis sæculis fuisse veram Christi Ecclesiam. Porro ostendes, illam Ecclesiam esse veram, cui conveniunt notæ & signa veræ Ecclesiæ: e contra falsam illam, cui non conveniunt: atqui (subsumes) Ecclesiæ Romano-Catholicæ etiam modernæ conveniunt hæ notæ & signa, nulli autem alteri, & invenies in *meo Cursu Theol. Polem.* His autem firmatis & complanatis omnes quæstiones controversas complanasti, omnes articulos nostræ fidei sufficienter probasti, & debellatum est de omnibus Adversariis: eò quòd veram Ecclesiam in rebus fidei errare impossibile sit. Proinde (inferes) Ecclesia Romano-Catholica non errat docendo, Christum esse præsentem realiter in Eucharistia, etiam extra usum, sine pane, peccata homini esse aperienda &c.

27 Alius modus aggressivè disputandi posset institui per varias quæstiones, v. g. sic. Vel Ecclesia tua (Lutherane, Calvinista &c.) est nova vel antiqua? Si nova: ergo non est Ecclesia à Christo fundata: si antiqua: ubi ergo fuit ante Lutherum, Calvinum, per tot sæcula? quis Historicorum ejus meminit? quis unquam ante hos Novatores ita in omnibus credidit, uti nunc vos? &c. 2. Vel Ecclesia Christi est fallibilis, vel infallibilis? si infallibilis: ergo Romana Ecclesia, quæ etiam juxta vos aliquando fuit Ecclesia Christi, adhuc est vera Ecclesia Christi, quia nunquam errare potuit. Si fallibilis: ergo etiam vestra Ecclesia est fallibilis: si fallibilis, nunquam potestis esse certi, utrum rectè credatis, consequenter non potestis habere fidem firmam, & certam, adeoque nec Divinam, quæ debet tam objectivè quàm subjectivè esse certissima. 3. Vel possunt homines salvari in Ecclesia Romana, vel non? si possunt: ergo Lutherus, Calvinus, & eorum affectu egressi sunt de Ecclesia Salvifica, & pessimè eam deseruerunt cum tanta hominum strage &c. Si non possunt: ergo omnes per 12. vel plura sæcula fuerunt damnati, etiam tot Martyres pro Christo passi effuso sanguine, etiam Augustinus, Hilarius, Bernardus, Dominicus, Franciscus, alii innumeri, etiam miraculis conspicui &c. quos & ipsi vocatis Sanctos, & aliquos eorum etiam in ipsa Apologia Confessionis vestræ Augustanæ.

28 Si tam facile ac solidè convinci possint Protestantes, quare ergo tam pauci conver-

tuntur ad Ecclesiam Romano-Catholicam, à qua egressi sunt? &c. Aliqui ideo, quia nostra argumenta & motiva credibilitatis pro nostra Religione, & falsitatis pro sua, non satis sunt ipsis cognita, vel non sufficienter applicata: & hi materialiter errant. E contra alii, quibus hæc sufficienter perspecta sunt, ideo non convertuntur, quia nolunt; nimirum vel absteriti difficultate, quam apprehendunt in mutanda Religione, aut sibi imaginantur in iis, quæ reperiuntur apud Catholicos, ejusmodi est confessio peccatorum occultissimorum, necessitas emendandi vitam, & sibi temperandi à vitis præsertim carnalibus, quibus dediti sunt, jejunia &c. vel prohibiti respectu humano erga consanguineos, Patrones, familiam &c. vel retracti metu amittendi bona temporalia, officia honorata &c. vel obdurati mentis superbiâ, ne videantur falsitatis convicti manus dare, & tandiu tantæque pertinaciâ adhæsisse falsæ Sectæ, malamque propugnasse causam &c. Et hi formaliter, pertinaciter, & damnabiliter errant. His accedunt fraudes Prædicantium, qui odiosè, mendaciter & calumniosè traducunt ac denigrare non cessant doctrinam Catholicorum, Papam, Clerum, Religiosos, præsertim Jesuitas; ut nimirum aversione à teneris annis contra illos conceptâ fugiant, & se suos dedoceri errores non patiantur. Dicunt & clamant, Catholicos non curare Scripturam S. imò contemnere, plus facere verba hominum & Papæ, quàm Dei & Evangelii, fidem penitus negligere, sola opera commendare, peccatores non ex meritis Christi, sed ex suis meritis justificari & salvari, Sanctos adorare tanquam Deos, Christo præponere Deiparam, in Eucharistia adorare panem, in Consecratione uti magicis incantationibus, Jesuitas esse magos, diabolos, & hinc omnes habere unum pedem captivum &c. Et sic depingunt Catholicos tanquam Idololatrias, Hæreticos, Magos, & sceleratissimos mortaliū. Quid mirum, quòd tantopere abhorreant a Religione Catholica imperiti?

TITULUS VIII.

De Schismaticis, & Ordinatis ab eis.

SUMMARIUM.

1. 2. 3. Quid & quoruplex sit Schisma: quinam Schismatici.
4. Quibus subiaceant penis.
5. An valeat Ordo, quem confert Episcopus Schismaticus.

Sciendum 1. Schismaticos, qui Hæretici valde cognati sunt, dici illos, qui seipso ab Ecclesiæ unitate pertinaciter separant, & cum illa tanquam Corpore mystico communicare, ei subesse, & uniti esse detrectant, licet fortè retineant totam Fidem, & nullum articulum negent: siquidem Schisma, latè scissura, cum S. Thoma 2. 2. q. 39. a 1. com-

munitur sic definitur solet: est divisio, qua aliquis, vel aliqui, ab unitate Ecclesie Catholicae, prout hac est corpus mysticum, ex universis fidelibus tanquam membris & Romano Pontifice tanquam capite constans, se ipsos pertinaciter segregant. Unde Schismatici ab Haereticis differunt 1. quod illi se separent ab Unitate Ecclesiae per inobedientiam erga Summum Pontificem tanquam caput Ecclesiae: isti vero à Fide Ecclesiae per doctrinam erroneam. 2. quod Haereticis perficiatur etiam sola mente, licet non in ordine ad poenas Haereticorum: Schisma vero ad sui consummationem requirat actum externum, quamvis in mente Fidem quis retineat, modo exterius ita se gerat, ac si Papae non esset subiectus, nec pars Ecclesiae; unde Catholici Angli, qui Regi suo tanquam capiti Ecclesiae, licet interiori pro tali non agnoscant, exhibent obedientiae signa, sunt veri Schismatici. 3. quod externa saltem Haereticis esse nequeat sine Schismate, bene tamen Schisma sine Haeresi tam externa quam interna. Unde

2. Sc. 2. Schisma dividi in Purum & conjunctum cum Haeresi. Purum est, quod paulo ante descripsimus, quando nimirum aliquis Summo Pontifici qua tali, licet eum agnoscat esse caput Ecclesiae & verum Christi Vicarium, omnesque alios Fidei articulos credat, obedire pertinaciter detestat. Coniunctum cum Haeresi, quando insuper negat aliquem Fidei articulum, v. g. Pontificem esse Christi Vicarium, caput Ecclesiae, ei obediendum esse, vel alium errorem contra Fidem Ecclesiae Catholicae tenet pertinaciter. Purum schisma practice rarum est, saltem diu, ut patet tum ab experientia in Schismate Graecorum, Schismate Anglicano &c. tum quia, qui pertinaciter negat obedientiam Pontifici qua tali, vel simul, vel saltem brevi post negabit, eidem obediendum, vel esse Caput Ecclesiae Universalis, ut recte ab Ecclesia recessisse videatur: can. 26. caus. 24. q. 3. quod jam est error in Fide: quapropter ordinari vel statim, vel paulo post, coniungitur cum Haeresi.

3. Sc. 3. ex dictis colligi, verè & proprie Schismaticos non esse. 1. qui solummodo sunt excommunicati; quia non ipsi se à communione cum Papa & Fidelibus segregant, sed excluduntur ab Ecclesia. 2. qui recedunt tantum ab obedientia & unitate unius Episcopi, & suae Diocesis, non verò Summi Pontificis, capitis Universalis. 3. qui resistunt Pontifici non qua tali, sed quatenus particulare odium contra ipsum tanquam privatum vel ejus familiam gerunt, aut quia Papam habent merito pro dubio, ut si duo sint electi per dissidium eligentium; aut qui Papam non recognoscunt tanquam dominum temporalem alicujus provinciae vel civitatis, propterea forte etiam bellum gerentes contra ipsum. 4. qui praeceptum unum vel alterum Pontificis transgrediuntur, velut sibi nimis difficile visum, parati eidem obedire in ceteris & generaliter.

Lib. V. R. P. Viti Pichler.

Dico 1. Schismatici purè & proprie tales (nam si simul sint Haeretici, incurrunt omnes poenas Haeticorum: si improprie tales, nullas, etiam Schismaticorum, incurrunt) puniuntur ferè ut Haeretici, & sequentibus poenis. 1. ipso facto sunt excommunicati, excommunicatione reservata, quamvis non eorum fautores &c. Bulla Canon. casu 1. quamvis hi posteriores juxta can. 31. caus. 24. q. 1. excommunicentur simpliciter. 2. privati existunt jurisdictione Ecclesiastica. can. 31. cit. & c. 1. h. r. licet non potestate Ordinis: quare, licet in valide absolvant, excommunicent, beneficia conferant, Indulgentias concedant &c. valide tamen, quamvis illicitè, conficiunt Eucharistiam, conferunt Ordines &c. 3. Inhabiles redduntur ad concedenda beneficia & dignitates Ecclesiasticas, antequam dispensetur cum ipsis, probabilius licet jam egerint poenitentiam, ad unitatem Ecclesiae reversi. c. 5. de Elect. & DD. cum Barbosa in c. 2. h. r. n. 4. Putant quoque aliqui DD. propter c. 5. cit. hanc inhabilitatem nunquam incurri, nisi Schisma sit publicum: quare nunquam dispensare poterit Episcopus, cui in Trid. s. 24. c. 6. de ref. datur potestas dispensandi in inhabilitatibus ex delicto occulto ortis. Censent quidem aliqui, Schismaticos ipso Jure, accedente tamen sententia declaratoria criminis, privari beneficiis, officiis, & dignitatibus prius habitis, propter c. un. h. r. in 6. alii tamen cum Sanch. Garc. & P. Wietner h. r. n. 10. id rectius negant, partim quia in c. un. cit. est sermo de casu speciali, quo postposita canonicà electione alicujus Pontificis eligitur alius, partim quia dispositio d. c. un. est revocata in Extrav. Dudum un. int. comm. eod. excepta confiscatione bonorum Schismatici jam aliis applicatorum. Unde 4. bona Schismaticorum confiscantur. c. un. & Extrav. un. cit. Denique 5. fiunt infames & consequenter irregulares, at non infamia aut irregularitate Juris, quia neutra reperitur in Jure expressa, sed infamia facti, trahente post se irregularitatem, quae incurruntur generaliter ex quolibet crimine enormi, depositione digno, & notorio, eoque nondum emendato. Praeter has poenas à Jure statutas irrogari & aliae possunt à Jure Ecclesiastico, uti est privatio officiorum, exilium, carcer, trirèmes, multa pecuniaria &c. pro ratione delicti. Quorum omnium ratio est, quia crimen Schismatis censetur esse unum ex gravissimis; quod enim in Communitatibus Politicis est seditio, id in Corpore Ecclesiastico est Schisma, inducens pugnam & scissionem inter membra & caput Ecclesiae, quo nihil pestilentius.

Dico 2. Quamvis Ordines ab Episcopo Schismatico collati valeant. 2. ordinatus tamen ipso Jure suspensus est ab exercitio susceptorum. Pars prior constat inde, quod potestas conferendi Ordines Jure Divino annexa sit Ordini Episcopali & characteri impresso, qui est indelebilis, consequenter & potestas ordinandi ab Ecclesia inaufertibilis, ut

K k 2

& po-

& potestas Ordinis Sacerdotalis. Posterior ex 6. 1. & fin. h. r. Opponens. In d. c. 1. pronuntiatur, ordinationes huiusmodi irritas esse. 2. cum Glossa & communi, esse irritas quoad executionem susceptorum Ordinum, quam quia non habuit sibi licitam ipse ordinans, dare non potuit ordinato: non verò quoad substantiam & in se. Cum tali tamen, qui ignoranter suscepit Ordines ab Episcopo Schismatico, ignorantia non crassa, dispensare conceditur Episcopo. *Gloss. in 6. fin. cit. v. potestatem.* Dein neque suspensionem ab exercitio Ordinum incurrit, nisi ordinans fuerit notorie Schismaticus, & ut talis nominatim denunciatus, ut habet valde probabilis cum Azor. Bonac. Palao, Pirhing h. r. n. 10. & 11.

TITULUS IX.

De Apostatis, & Reiterantibus Baptisma.

SUMMARIUM.

1. Quid & quomplex Apostasia: quinam Apostata, Fugitivi, & Reiterantes baptisma.
2. Qua sint poena Apostatarum à Fide.
3. Apostatarum à Religione.
4. Apostatarum ab Ordine.
5. Et Reiterantium Baptisma.

Sciendum, Hæreticis iterum valde vicinos, vel omnino Hæreticos esse Apostatas à Fide, & reiterantes Baptisma. Per Apostatas, quæ vox Latine desertores, rebelles, transfugas denotat, in genere intelliguntur hoc loco, qui deficiunt vel recedunt ab instituto prioris vitæ, quod publica professione susceperant. Sunt in triplici classe 1. Apostata à Fide. 2. à Religione. 3. ab Ordine. Unde & triplex consideratur apostasia, scilicet *Apostasia à fide*, vel *perfidia*, quæ est totalis recessus à Fide Christiana, dum ex Christiano quis efficitur Judæus, vel Paganus, vel Turca, Atheista. Talis Apostata differt ab Hæretico non essentialiter, sed tantum accidentaliter & nominaliter; nam Apostata totam Fidem Christianam deserit, & in omnibus, saltem iis, quæ concernunt Christum, Hæreticus verò in uno tantum vel pluribus articulis: magis autem & minus non mutant speciem. *Apostasia à Religione*, quando quis post edita in Ordine vere Religioso & approbato vota substantialia, etiam simplicia tantum, cuiusmodi habent aliqui in Societate JESU, absque obtenta prius licentia temere recedit à Religione, & quidem sine proposito redeundi, vel cum proposito nunquam redeundi, siue dimisso habitu siue retento, ut tenet communior; quia sicut habitus non facit Monachum, ita nec destruit Monachum, licet quoad penas faciendum sit discrimen, uti videbimus, inter eum, qui deponit, & qui retinet habitum. Siquis non totaliter recederet ab Ordine Religioso, sed tantum à suo, sine licentia cum animo ingrediendi alium Ordinem, putant communius cum Sanchez. & Rodriq. talem non esse verum apostatam,

difficiente Suar. & Palao: in Societate JESU tamen recedens sine licentia Superiorum cum animo ingrediendi alium Ordinem, excepto Carthusiano, pro vero apostata declaratur à Gregorio XIII. in Bulla *Ascendite Domino*, item à S. Pio V. in Bulla *Reperimus*. Rursus Apostata non est, sed *pergitivus*, qui sine licentia recedit, ac cum animo redeundi: si tamen diutius, v. g. per tres vel 4. annos ita vagaretur, pro foro externo præsumeretur esse Apostata, nisi animus redeundi se habuisse probaret. Qui verò recederet sub prætextu nullitatis votorum, super hac præensione non audiendus esset, nisi prius rediisset ad claustrum. *Trid. sess. 23. c. 19. de Regular.* Licet audiretur Romæ, & pro Apostatis non habeantur si recto tramite ad Urbem recurrant super gravaminibus per suos sibi Superiores illatis ut habent Decreta Congreg. S. apud P. Schmalzgrueber h. r. n. 16. sed hi caventur levi de causa & temere eò recurrant. *Apostasia ab Ordine*, scilicet Clericali, quando nempe quis in Sacris seu Majoribus Ordinibus constitutus, dimisso habitu Clericali ad Statum Laicalem, vel etiam Matrimoniale propriam temeritate attentat transire. Denique *Reiterans Baptisma* dicitur, qui jam semel valide & absolute baptizatus se denuo facit aut permittit scienter baptizari, vel qui alium jam semel valide baptizatum, v. g. in infantia, scienter & absolute rebaptizat post aliquod tempus, v. g. post obtentum rationis usum: vocantur *Anabaptista* (olim Baptismum reiterabant Novatiani, & Donatista Hæretici) & hæc reiteratio est gravissimum sacrilegium; cum baptismus ex institutione Divina iterabilis non sit. *Trid. s. 7. can. 9.*

Dico 1. Poenæ Apostatarum à Fide, uti & fautorum &c. imprimis sunt omnes, quæ utroque jure in Hæreticos (cum revera sint Hæretici cum aliquo excessu) statutz sunt, tam spirituales quam temporales, uti excommunicatio reservata, inhabilitas ad dignitates, beneficia, & officia, eorumque jam prius habitum, & jurisdictionis, ordinumque exercitii, & sacre sepulture privatio, infamia, interstabilitas activa & passiva, confiscatio bonorum, ultimum supplicium &c. neque ipsos juvat in Romano Imperio Lutheranorum & Calvinistarum tolerantia. Ac insuper specialibus subsunt poenis, præsertim quod in perpetuum accusari possint, & post mortem quoque in suis usque ad quinquecentium l. 2. l. 4. C. h. r.

Dico 2. Poenæ Apostatarum à Religione; de Jure Communi latæ sunt. 1. excommunicatio ferenda in eos, qui non dimiserunt habitum, & latæ sententiz in eos, qui dimiserunt. c. 2. ne Clerici vel Monachi. P. Wette h. r. n. 10. & alii. In Societatis apostatas est semper excommunicatio latæ propter c. Conf. Gregorii XIII. Idem obtinere dicitur apud PP. Franciscanos. 2. Suspendio ab exercitio Ordinum in Apostasia susceptorum, donec Papa dispensaverit. c. fin. h. r. ex quo inferunt